Wykaz ważniejszych skrótów występujących w tekście

ABCDE *Airway, Breathing, Circulation, Disability, Exposure* ➡ drogi oddechowe, oddychanie, krążenie, ocena neurologiczna, ocena kliniczna
ACD-CPR *Active Compression-Decompression – Cardiopulmonary Resuscitation* ➡ RKO za pomocą aktywnej kompresji i dekompresji klatki piersiowej
ACS *Acute Coronary Syndrome* ➡ ostry zespół wieńcowy (OZW)
AED *Automated External Defibrillator* ➡ automatyczny defibrylator zewnętrzny
AF *Atrial Fibrillation* ➡ migotanie przedsionków
ALS *Advanced Life Support Course for Providers* ➡ Specjalistyczne zabiegi resuscytacyjne u osób dorosłych (kurs certyfikowany przez ERC)
AMI *Acute Myocardial Infarction* ➡ ostry zawał mięśnia sercowego
ASA *Acetylsalicylic Acid* ➡ kwas acetylosalicylowy
AVNRT *Atrio-Ventricular Nodal Re-entry Tachycardia* ➡ częstoskurcz nadkomorowy z węzła przedsionkowo-komorowego (re-entry)
AVRT *Atrio-Ventricular Re-entry Tachycardia* ➡ częstoskurcz nadkomorowy (re-entry)
BLS *Basic Life Support* ➡ podstawowe zabiegi resuscytacyjne
BLS/AED Podstawowe zabiegi resuscytacyjne i automatyczna defibrylacja zewnętrzna (kurs certyfikowany przez ERC)
BMV *Bag-Mask-Ventilation* ➡ wentylacja workiem samorozprężalnym
CCOT *Critical Care Outreach Team* ➡ konsultacyjny zespół intensywnej terapii
COI *Conflict of Interests* ➡ konflikt interesów
CoSTR *Consensus on CPR Science with Treatment Recommendations* ➡ Konsensus w sprawie dowodów naukowych w resuscytacji krążeniowo-oddechowej z rekomendacjami postępowania
CPB *Cardiopulmonary Bypass* ➡ krążenie pozaustrojowe
CPR *Cardiopulmonary Resuscitation* ➡ resuscytacja krążeniowo-oddechowa (RKO)
CPU *Chest Pain observation Unit* ➡ oddział obserwacyjny pacjentów z bólem w klatce piersiowej
CSN centralny system nerwowy
CV *Compression Ventilation ratio* ➡ stosunek liczby uciśnięć klatki piersiowej (*C*) do liczby oddechów ratunkowych (*V*)
DNAR *Do Not Attempt Resuscitation* ➡ decyzja o niepodejmowaniu resuscytacji
EC *Educator Candidate* ➡ kandydat na edukatora ERC
ECLS *Extracorporeal Life Support* ➡ pozaustrojowe metody wspomagania układu krążenia
ECMO *Extracorporeal membrane oxygenation* ➡ pozaustrojowe natlenianie krwi
EIT *Education, Implementation and Team* ➡ grupa robocza ds. edukacji, implementacji i zespołów
EMC *Educator Master Class* ➡ Europejski kurs dla edukatorów (kurs certyfikowany przez ERC)
EMS *Emergency Medical System* ➡ system ratownictwa medycznego (pogotowie ratunkowe)
EMT *Emergency Medical Technician* ➡ ratownik, technik medyczny, paramedyk
EPLS *European Paediatric Life Support* ➡ Specjalistyczne zabiegi resuscytacyjne u dzieci (kurs certyfikowany przez ERC)
EPILS *European Paediatric Immediate Life Support* ➡ Natychmiastowa pomoc w stanach zagrożenia życia u dzieci (kurs certyfikowany przez ERC)
ERC *European Resuscitation Council* ➡ Europejska Rada Resuscytacji
$ETCO_2$ *end-tidal* CO_2 ➡ końcowo-wydechowe stężenie dwutlenku węgla
EWS *Early Warning Score* ➡ skala wczesnego ostrzegania
FBAO *Foreign Body Airway Obstruction* ➡ niedrożność dróg oddechowych spowodowana ciałem obcym
GIC *Generic Instructor Course* ➡ Europejski kurs instruktorski (certyfikowany przez ERC)
IAC-CPR *Interposed Abdominal Compression – Cardiopulmonary Resuscitation* ➡ RKO za pomocą naprzemiennego uciskania jamy brzusznej
ICD *Implantable Cardioverter Defibrillator* ➡ wszczepialny kardiowerter-defibrylator
ILCOR *International Liaison Committee on Resuscitation* ➡ Międzynarodowy Komitet Łącznikowy ds. Resuscytacji
ILS *Immediate Life Support* ➡ Natychmiastowa pomoc w stanach zagrożenia życia (kurs certyfikowany przez ERC)
im *intramuscular* ➡ domięśniowa droga podaży leków
io *intraosseous* ➡ doszpikowa droga podaży leków
IP *Instructor Potential* ➡ kandydat na instruktora ERC
ITD *Impedance Threshold Device* ➡ zastawka oporowa
iv *intravenous* ➡ dożylna droga podaży leków
LBBB *Left Bundle Branch Block* ➡ blok lewej odnogi pęczka Hisa
LMA *Laryngeal Mask Airway* ➡ maska krtaniowa
LQTS *Long QT Syndrome* ➡ zespół wydłużonego QT
LT *Laryngeal Tube* ➡ rurka krtaniowa
MAS *Meconium Aspiration Syndrome* ➡ zespół aspiracji smółki
MET *Medical Emergency Team* ➡ zespół do stanów nagłych
MILS *Manual In-Line Stabilisation* ➡ ręczna stabilizacja w osi głowy i szyi
NLS *Newborn Life Support* ➡ *Zabiegi resuscytacyjne u noworodka* (kurs certyfikowany przez ERC)
NLPZ niesteroidowe leki przeciwzapalne
NSTEMI *Non-ST Elevation Myocardial Infarction* ➡ zawał mięśnia sercowego bez uniesienia odcinka ST
NTS *Non-technical Skills* ➡ umiejętności pozatechniczne
NZK nagłe zatrzymanie krążenia
ODD *Oesophageal Detector Device* ➡ detektor przełykowy
OIT Oddział Intensywnej Terapii
OZW ostry zespół wieńcowy
PCI *Percutaneous Coronary Intervention* ➡ przezskórna interwencja wieńcowa
PEA *Pulseless Electrical Activity* ➡ aktywność elektryczna bez tętna
PEEP *Positive End Expiratory Pressure* ➡ dodatnie ciśnienie końcowowydechowe
PPCI *Primary PCI* ➡ pierwotna PCI
PR Pogotowie Ratunkowe
RKO resuscytacja krążeniowo-oddechowa (*Cardiopulmonary Resuscitation* – CPR)
ROSC *Return of Spontaneous Circulation* ➡ przywrócenie spontanicznego krążenia krwi
RRT *Rapid Response Team* ➡ zespół szybkiego reagowania
RSVP *Reason, Story, Vital-signs, Plan* ➡ przyczyna, historia, oznaki życia, plan
SAD *Supraglottic Airway Device* ➡ nadgłośniowe przyrządy do udrażniania dróg oddechowych
SARS *Severe Acute Respiratory distress Syndrome* ➡ ostry zespół niewydolności oddechowej
SBAR *Situation-Background-Assessment-Recommendation* ➡ sytuacja, podstawowe dane, ocena, rekomendacje (system raportowania stanu pacjenta)
sc *subcutaneous* ➡ podskórna droga podaży leków
SCD *Sudden Cardiac Death* ➡ nagła śmierć sercowa
SOR Szpitalny Oddział Ratunkowy
SP syndrom poresuscytacyjny (*post-cardiac arrest syndrome*)
STEMI *ST Elevation Myocardial Infarction* ➡ zawał mięśnia sercowego z uniesieniem odcinka ST
SVT *Supra-Ventricular Tachycardia* ➡ częstoskurcz nadkomorowy
UAP *Unstable Angina Pectoris* ➡ niestabilna choroba wieńcowa
VF *Ventricular Fibrillation* ➡ migotanie komór
VT *Ventricular Tachykardia* ➡ częstoskurcz komorowy
VF/VT migotanie komór lub częstoskurcz komorowy bez tętna
ZRM Zespół Ratownictwa Medycznego

Publikacja przygotowana przez Europejską Radę Resuscytacji (ERC) przy współpracy z Polską Radą Resuscytacji (PRR).
Tekst tłumaczony przez Polską Radę Resuscytacji. Bibliografia do wszystkich rozdziałów została powtórzona za wydaniem oryginalnym.

© European Resuscitation Council 2010. All rights reserved. No parts of this publication may be reproduced, stored in a retrieval system, or transmitted in any form or by any means, electronic, mechanical, photocopying, recording or otherwise, without the prior written permission of the ERC.
Disclaimer: No responsibility is assumed by the authors and the publisher for any injury and/or damage to persons or property as a matter of products liability, negligence or otherwise, or from any use or operation of any methods, products, instructions or ideas contained in the material herein. This publication is a translation of the original ERC Guidelines 2010. The translation is made by and under supervision of the Polish Resuscitation Council, solely responsible for its contents. If any questions arise related to the accuracy of the information contained in the translation, please refer to the English version of the ERC guidelines which is the official version of the document. Any discrepancies or differences created in the translation are not binding to the European Resuscitation Council and have no legal effect for compliance or enforcement purposes.

© Copyright for the Polish edition by Polska Rada Resuscytacji, Kraków 2010
© Copyright for the Polish translation by Polska Rada Resuscytacji, Kraków 2010
Wszystkie prawa zastrzeżone. Żadna część poniższej publikacji nie może być kopiowana i przechowywana w jakimkolwiek mechanicznym systemie kopiowania danych, włączając fotokopie, kserokopie, nagrania i inne, bez uprzedniej pisemnej zgody PRR (dotyczy terenu Rzeczpospolitej Polskiej). Wszystkie prośby o możliwość wykorzystania materiałów zawartych w tej publikacji należy kierować do ERC.
Wiedza i praktyka w zakresie resuscytacji krążeniowo-oddechowej to stale zmieniająca się dziedzina medycyny. W miarę rozwoju wiedzy oraz postępu w nauce i doświadczeniu klinicznym zmienia się w sposób ciągły również praktyka medyczna oraz sposób stosowania leków. Czytelnik tego podręcznika jest zobowiązany do zapoznania się z aktualnymi wiadomościami na temat przedstawionych sposobów postępowania i farmakoterapii ze szczególnym uwzględnieniem informacji producentów na temat dawek, czasu i drogi podawania oraz efektów ubocznych stosowanych leków. Na każdej z osób praktykujących medycynę resuscytacji spoczywa osobista odpowiedzialność za stosowane metody lecznicze, których użycie powinno być oparte na gruntownej wiedzy i umiejętnościach praktycznych z zachowaniem niezbędnych warunków bezpieczeństwa własnego i pacjenta. Wydawcy oraz redaktorzy niniejszego opracowania nie ponoszą odpowiedzialności za szkody, które mogłyby być w jakikolwiek sposób związane z materiałem zawartym w tej książce.

ISBN 978-83-89610-10-2

Publikację wydano ze środków Polskiej Rady Resuscytacji.

REDAKTOR NAUKOWY WYDANIA POLSKIEGO

prof. dr hab. Janusz Andres

TŁUMACZENIE

Janusz Andres, Elżbieta Byrska-Maciejasz, Grzegorz Cebula, Marta Dembkowska, Elżbieta Dobrowolska, Edyta Drab, Bartosz Frączek, Anna Jarosz, Piotr Kolęda, Paweł Krawczyk, Rafał Surmacz, Jurij Szymański, Grzegorz Zając

KOREKTA MERYTORYCZNA

Janusz Andres, Elżbieta Byrska-Maciejasz, Grzegorz Cebula, Marta Dembkowska, Bartosz Frączek, Paweł Krawczyk

ADIUSTACJA I KOREKTA WYDAWNICZA

Danuta Ambrożewicz

PROJEKT OKŁADKI

Polska Rada Resuscytacji wg plakatu V Międzynarodowego Kongresu Polskiej Rady Resuscytacji autorstwa Mieczysława Górowskiego

KOORDYNATOR STRONY www.prc.krakow.pl **ORAZ WERSJI ELEKTRONICZNEJ** Wytycznych resuscytacji 2010

Wiesław Pyrczak, prc@prc.krakow.pl

KOORDYNATOR KURSÓW

Tomasz Galewicz, kursy@prc.krakow.pl

ADRES DO KORESPONDENCJI

ERC vzw
Drie Eikenstraat 661
BE-2650 Edegem
Belgium
tel. +32 3 826 93 21 fax +32 3 826 93 23
info@erc.edu www.erc.edu

ADRES DO KORESPONDENCJI W POLSCE

Polska Rada Resuscytacji
ul. Radziwiłłowska 4, 31-026 Kraków
tel. +48 12 446 69 71 fax +48 12 446 69 72
biuro@prc.krakow.pl www.prc.krakow.pl

SKŁAD I PRZYGOTOWANIE DO DRUKU

FALL, ul. Garczyńskiego 2, 31-524 Kraków tel. +48 12 413 35 00; +48 12 294 15 28 fall@fall.pl www.fall.pl